

Samenwerkingsovereenkomst Vismigratierivier Afsluitdijk – CONCEPT

Revisieoverzicht	Datum
<i>Versie 1.0: 1^e concept Hanna de Weerd</i>	<i>17 juli 2014</i>
<i>Versie 1.1: 2^e concept FHO</i>	<i>6 augustus 2014</i>
<i>Versie 2.0: concept na ambtelijke bespreking met partijen d.d. 21 augustus</i>	<i>28 augustus 2014</i>
<i>Versie 2.1: concept na commentaar Partijen tot 4 september</i>	<i>8 september 2014</i>
<i>Versie 2.2: Concept tbv SG I&M</i>	<i>18 september 2014</i>
<i>Versie 2.3: Concept tbv BSG Afsluitdijk</i>	<i>23 september 2014</i>
<i>Versie 2.4: Concept nav bespreking BSG en ter besluitvorming</i>	<i>3 november 2014</i>

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Partijen:	2
Overwegingen:	2
Artikel 2: Doel van de overeenkomst	4
Artikel 3: Te realiseren objecten binnen Rijkscontract	4
Artikel 4: Te realiseren objecten buiten Rijkscontract	5
Artikel 5: Eisen aan te realiseren objecten binnen Rijkscontract	5
Artikel 6: Raakvlakken overige Samenwerkingsovereenkomsten	5
Artikel 7: Samenwerking en organisatie	6
Artikel 8: Ruimtelijke kwaliteit	6
Artikel 9: Procedures en vergunningen	7
Artikel 10: Afspraken over beheer	7
Artikel 11: Financiering	8
Artikel 12: Risico's	9
Artikel 13: Duur en tussentijdse beëindiging overeenkomst	10
Artikel 14: Realisatie-overeenkomst	11
Artikel 15: Wijzigingen Samenwerkingsovereenkomst	12
Artikel 16: Publicatie	12
 Bijlage 1 Begripsomschrijvingen	 14
Bijlage 2: Toelichting realisatie objecten binnen Rijkscontract	16

Partijen:

1. De Minister van Infrastructuur en Milieu, handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur-generaal Rijkswaterstaat, dhr. Mr. Ing. J.H. Dronkers, hierna aangeduid als **'De Staat'**;
2. De provincie Fryslân, en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde C. Schokker-Strampel, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 176 Provinciewet bij besluit van de Commissaris van de Koning in de provincie Fryslân respectievelijk bij besluit van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân hierna gezamenlijk te noemen: **"de provincie Fryslân"**;
3. De provincie Noord-Holland, en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde J. Geldhof, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 176 Provinciewet bij besluit van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland respectievelijk bij besluit van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, hierna gezamenlijk te noemen: **"de provincie Noord-Holland"**;
4. De gemeente Súdwest-Fryslân, en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de gemeenteraad van de gemeente Súdwest-Fryslân, allen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder M. Offinga, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 171 Gemeentewet en bij besluiten van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân en de gemeenteraad van Súdwest Fryslân, hierna gezamenlijk te noemen: **"de gemeente Súdwest-Fryslân"**;
5. De gemeente Hollands Kroon en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de gemeenteraad van de gemeente Hollands Kroon, allen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Th. J. Meskers, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 171 Gemeentewet en bij besluiten van de het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hollands Kroon en de gemeenteraad van Hollands Kroon, hierna gezamenlijk te noemen: **"de gemeente Hollands Kroon"**;
6. De gemeente Harlingen en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de gemeenteraad van de gemeente Harlingen, allen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd wethouder M. le Roy, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 171 Gemeentewet en bij besluiten van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Harlingen en de gemeenteraad van Harlingen, hierna gezamenlijk te noemen: **"de gemeente Harlingen"**;

Hierna ook te noemen: **"Partijen"**, Partijen onder 2 t/m 6 hierna ook gezamenlijk te noemen: **"Regionale Partners"**.

Overwegingen:

- a) De Afsluitdijk is een icoon van verleden, heden en toekomst met toekomstpotentie voor duurzaamheid en innovatie. Bovendien is de Afsluitdijk een aantrekkelijk gebied om te komen en te zijn en een visitekaartje voor de Nederlandse Waterbouwtraditie.
- b) De Staat werkt aan de contractvoorbereiding om de Afsluitdijk weer aan de eisen voor waterveiligheid te laten voldoen en de waterafvoercapaciteit te vergroten. Partijen onderkennen het primaire belang van deze eisen.
- c) De Staat heeft besloten deze werkzaamheden aan te besteden in de vorm van een design, build, finance and maintain (DBFM) contract waarin naast ontwerp en realisatie ook financiering en onderhoud voor circa 25 jaar worden belegd, hierna te noemen **'Rijkscontract'**.
- d) Partijen hebben een gezamenlijke ambitie om de Afsluitdijk en omgeving vanuit een bredere optiek te ontwikkelen. Met als perspectief dat de Afsluitdijk zich kan ontwikkelen tot de drager van nieuwe ambities voor duurzaamheidsinitiatieven, innovatie, recreatie & toerisme, natuur en bereikbaarheid en daarmee een economische impuls geeft aan de regio.
- e) Op 23 december 2011 hebben Partijen de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk getekend voor de realisatie van dit perspectief waarin afspraken zijn gemaakt over de bestuurlijke samenwerking, financiering, taken, rollen en verantwoordelijkheden tijdens de planuitwerkingsfase van het Project Toekomst Afsluitdijk. Op 17 oktober 2012 is in de Staatscourant het Convenant Wijzigingsovereenkomst op de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk, gepubliceerd. Hierbij zijn afspraken vastgelegd over de 'Rijksbijdrage Ambities Afsluitdijk'.
- f) In december 2011 hebben de Regionale Partners de 'Ambitie Agenda Afsluitdijk' vastgesteld.
- g) In januari 2013 hebben de Regionale Partners het uitvoeringsplan 2013-2016 'Beleef De Nieuwe Afsluitdijk' vastgesteld waarin een vismigratierivier is opgenomen.
- h) In artikel 3.6 en artikel 3.7 van de onder sub e) beschreven Bestuursovereenkomst wordt de mogelijkheid geboden om projecten van de Regionale Partners mee te laten lopen in de planuitwerking en realisatie, in concreto opname in het Rijkscontract.
- i) De randvoorwaarden voor het aanhaken van projecten zijn door de Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk op 25 november 2013 bestuurlijk overeengekomen.
- j) De Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk heeft op 11 juni 2014 kennis genomen van de projecten die de Regionale Partners in september 2014 willen laten aanhaken bij het Rijkscontract.
- k) De Regionale Partners zijn voornemens een bijzondere passage voor vissen door de Afsluitdijk te realiseren, hierna te noemen **'Vismigratierivier'**. De realisatie van de Vismigratierivier draagt bij aan de realisatie van de Kaderrichtlijn Water doelstellingen van Partijen.
- l) De realisatie van de Vismigratierivier vraagt aanpassing aan de primaire waterkering van de Afsluitdijk en heeft daarmee een belangrijk raakvlak met de werkzaamheden van De Staat ten behoeve van waterveiligheid.
- m) Het beheer, de bediening en besturing van de kerende middelen, welke onderdeel uitmaken van zowel de Vismigratierivier als de Afsluitdijk, dienen logischerwijs bij De Staat te liggen als bevoegd gezag en beheerder van de primaire kering.
- n) Het beleggen van alle werkzaamheden aan de primaire kering, inclusief de werkzaamheden aan de kering ten behoeve van de Vismigratierivier, bij 1 marktpartij schept de mogelijkheden om werk met werk te maken.

- o) Partijen willen met elkaar samenwerken bij de voorbereiding en uitvoering van de Vismigratierivier en leggen hierbij het volgende vast.

Artikelen:

Artikel 1: Rangorde en begripsomschrijvingen

- 1.1 Deze Samenwerkingsovereenkomst bestaat uit de tekst van de Samenwerkingsovereenkomst en de bijlagen 1 en 2. De bijlagen maken integraal onderdeel uit van de Samenwerkingsovereenkomst. De begrippenlijst is als **Bijlage 1** bij deze Samenwerkingsovereenkomst gevoegd .
- 1.2 Bij strijdigheid van de verschillende documenten gaat de tekst van de Samenwerkingsovereenkomst boven de bijlagen. De volgorde van de bijlagen is bepalend voor de onderlinge rangorde. Een en ander tenzij uitdrukkelijk anders is opgenomen.
- 1.3 Bij strijdigheid van de Bestuursovereenkomst met deze Samenwerkingsovereenkomst, gaat de tekst van de Samenwerkingsovereenkomst boven de Bestuursovereenkomst.

Artikel 2: Doel van de overeenkomst

Partijen spreken uit samen te willen werken aan de realisatie van de Vismigratierivier. Deze samenwerking wordt in deze Samenwerkingsovereenkomst nader uitgewerkt in rollen, taken en verantwoordelijkheden en de eisen en voorwaarden waaraan de Vismigratierivier moet voldoen. In een nog te sluiten Realisatieovereenkomst zullen nadere afspraken worden gemaakt, zoals omschreven in artikel 14.

Artikel 3: Te realiseren objecten binnen Rijkscontract

- 3.1 Als **Bijlage 2** bij deze overeenkomst is bijgevoegd een overzichtskaart, inclusief een nadere omschrijving van de te realiseren objecten. De in Bijlage 2 gehanteerde begrippen gelden gelijkkelijk voor zover deze worden gebruikt in deze Samenwerkingsovereenkomst Vismigratierivier.
- 3.2 De Staat zal de volgende objecten opnemen in het Rijkscontract voor aanleg en onderhoud:
- 1.1 Vismigratierivier Waddenzeezijde, waarvan:
 - 1.1.1 Openingen (2x) in havendam
 - 1.2 Coupure Afsluitdijk, waarvan:
 - 1.2.1 Hoofdkoker
 - 1.2.2 Koker met verticale slot
 - 1.2.3 Keermiddelen
 - 1.2.4 Regelwerk
 - 1.2.4 Ruimte bewegingswerk

Artikel 4: Te realiseren objecten buiten Rijkscontract

De Regionale Partners zullen zorgdragen voor de realisatie van de volgende objecten van de Vismigratierivier:

- 1.1 Vismigratierivier Waddenzeezijde, waarvan:
 - 1.1.2 Strekdam west
 - 1.1.3 Rivier
 - 1.1.4 Hoogwatervluchtplaatsen
 - 1.1.5 Kwelderwerken
- 1.3 Vismigratierivier IJsselmeerzijde
- 1.4 Recreatieve voorzieningen en alle daaraan verbonden faciliteiten.

Artikel 5: Eisen aan te realiseren objecten binnen Rijkscontract

- 5.1 De eisen waaraan de objecten zoals benoemd in artikel 3 lid 2 ten minste dienen te voldoen, zijn opgenomen in 'Voorontwerpnota Afsluitdijk' dd 26-8-2014. Deze zijn op hoofdlijnen:
 - 1. De keermiddelen in de coupure dienen hoog water te keren conform de (wettelijke) normen, kaders en richtlijnen waarop de Afsluitdijk en bijbehorende keermiddelen worden ontworpen;
 - 2. De coupure dient doorstroming te bieden voor vissoorten conform normen en richtlijnen die vissen de optimale mogelijkheid bieden voor passage door de coupure
 - 3. Vigerende kaders, richtlijnen en eisen van De Staat rondom bediening en besturing van keermiddelen dienen gehanteerd te worden;
 - 4. De vismigratierivier dient ruimte te bieden voor recreatieve beleving voor wandelaars in de coupure.
- 5.2 De in dit artikel genoemde eisen zullen conform de in artikel 7 gemaakte afspraken nader uitgewerkt en gespecificeerd worden. Hierbij dient de rapportage 'Voorontwerpnota Afsluitdijk' dd 26-8-2014 als uitgangspunt

Artikel 6: Raakvlakken overige Samenwerkingsovereenkomsten

- 6.1 Voor de realisatie van de Vismigratierivier bestaan afhankelijkheden met andere ambities die middels separate samenwerkingsovereenkomsten worden vastgelegd tussen de Staat en de Regionale Partners. Deze afhankelijkheden zijn als volgt benoemd:
 - 1. SOK Energie:
 - De constructie ten behoeve van de democentrale stromingsenergie kan aangevuld worden met een service- en recreatief pad ten behoeve van de bereikbaarheid van de Vismigratierivier.
 - 2. SOK Fietspad:
 - De Vismigratierivier heeft baat bij de bereikbaarheid voor gebruikers van het fietspad aan de Waddenzeezijde.

- 6.2 Indien één of meer van de in artikel 6 lid 1 genoemde samenwerkingsovereenkomsten geen doorgang kunnen vinden of voortijdig ontbonden worden, zullen Partijen in overleg treden over de mogelijke gevolgen voor deze Samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 7: Samenwerking en organisatie

- 7.1 De Regionale Partners zullen in samenwerking met De Staat de onder artikel 3 genoemde eisen verder uitwerken tot een functionele eisenset met bijbehorend referentie-ontwerp op definitief ontwerp niveau, behoudens zoals omschreven in artikel 7 lid 2. De Regionale Partners dienen bij de uitwerking rekening te houden met de eisen zoals omschreven in artikel 7 lid 2. De provincie Fryslân zal hierbij optreden als initiërende partij.
- 7.2 De Staat zal in afstemming met de Regionale Partners de nadere eisen ten aanzien van bediening en besturing van de keermiddelen, welke onderdeel uitmaken van de primaire kering, uitwerken tot een functionele eisenset met bijbehorend referentie-ontwerp op definitief ontwerp niveau. De Staat zal hierbij optreden als initiërende partij.
- 7.3 De Staat draagt er zorg voor dat de in lid 1 en 2 benoemde functionele eisensets worden verwerkt tot een integraal eisenpakket en, voor zover in de ogen van de Staat noodzakelijk, in aangepaste vorm, opgenomen worden in Bijlage 9 Programma van Eisen behorende bij het Rijkscontract.
- 7.4 De onder artikel 7 leden 1 en 2 genoemde eisensets met bijbehorend referentieontwerp dienen vier maanden voor de Start aanbesteding van het Rijkscontract, doch niet eerder dan 1 mei 2015 gereed te zijn.
- 7.5 Partijen gaan met elkaar de mogelijkheden verkennen om op het gebied van duurzaamheid synergie te creëren tussen het Rijkscontract en de realisatie van de overige onderdelen van de Vismigratierivier. In het bijzonder door onderzoek te doen naar het mogelijk hergebruik van materialen afkomstig uit de Afsluitdijk, voor de Vismigratierivier. Partijen spreken daarbij de intentie uit elkaar daarbij optimaal te faciliteren.
- 7.6 Partijen onderzoeken de mogelijkheden tot verdere samenwerking op het gebied van natuur rondom de Afsluitdijk, in het bijzonder de in artikel 4 sub 1.1.5 genoemde kwelderwerken.

Artikel 8: Ruimtelijke kwaliteit

- 8.1 Partijen nemen eisen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit en vormgeving op in het definitieve Masterplan Beeldkwaliteit. De Staat neemt deze eisen op, voor zover in de ogen van de Staat noodzakelijk, in het Esthetisch programma van eisen behorende bij het Rijkscontract.
- 8.2 De Regionale Partners zullen bij verdere uitwerking van de in artikel 4 genoemde objecten vormgeving en beeldkwaliteit afstemmen met De Staat en aan laten sluiten op de gestelde eisen op gebied van vormgeving en beeldkwaliteit zoals deze voor de gehele Afsluitdijk in het Masterplan Beeldkwaliteit worden gehanteerd.

Artikel 9: Procedures en vergunningen

- 9.1 De Regionale Partners zullen zich inspannen de planologische verankering van de Vismigratierivier te borgen in een provinciaal inpassingsplan (hierna 'PIP') met Milieueffectrapport (hierna 'MER'). De Regionale Partners zullen zich inspannen om een door de Provinciale Staten vastgesteld PIP en MER uiterlijk bij Start Aanbesteding (1 september 2015) te hebben. De Regionale Partners zullen zich inspannen dat het PIP en de MER uiterlijk bij Financial Close van het Rijkscontract (1 januari 2017) onherroepelijk zijn.
- 9.2 De Staat zal zich inspannen om in het rijksinpassingsplan de realisatie van de Vismigratierivier planologisch niet onmogelijk maken.
- 9.3 Benodigde vergunningen voor realisatie van de Vismigratierivier zijn opgenomen in 'Vergunningenboek & Plan van Aanpak Vismigratierivier, d.d. 23 september 2013'. Op basis van deze inventarisatie zullen Regionale Partners zich inspannen voor de verkrijging van de volgende vergunningen en ontheffingen voor werkzaamheden aan de in artikel 3 lid 1 genoemde objecten:
- Vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (definitieve situatie en tijdelijke situatie).
 - Ontheffing van de Flora- en Faunawet (definitieve en tijdelijke situatie).
- Regionale Partijen spannen zich in dat deze vergunning en ontheffing bij Start Aanbesteding (1 september 2015) zijn verleend en bij Financial Close van het Rijkscontract (1 januari 2017) onherroepelijk zijn.
- 9.4 Op basis van de in artikel 9 lid 3 genoemde vergunningeninventarisatie zal De Staat (of de toekomstig opdrachtnemer van het Rijkscontract) zich inspannen de overige vergunningen en ontheffingen ten behoeve van de werkzaamheden aan de in artikel 3 lid 2 genoemde objecten te verkrijgen, welke ten minste zijn:
- Verkeersbesluit.
 - Ontheffing op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening.
 - Omgevingsvergunning.
 - Watervergunning (definitieve en tijdelijke situatie).
 - Omgevingsvergunning voor de realisatie van de vismigratierivier (definitieve en tijdelijke situatie).
 - Vergunning Wet beheer rijkswaterstaatwerken.
- 9.5 De Regionale Partners spannen zich in om alle benodigde vergunningen en ontheffingen voor werkzaamheden aan de in artikel 4 genoemde objecten te verkrijgen.
- 9.6 De Regionale Partners dragen zorg voor het afsluiten van een (pacht)overeenkomst voor de in artikel 4 genoemde objecten.

Artikel 10: Afspraken over beheer

- 10.1 De Staat zal de in artikel 3 lid 2 genoemde objecten opnemen in haar areaal en zorgdragen voor het beheer en onderhoud van de objecten, behoudens de onder 1,2,2. genoemde koker met verticale slot. Partijen zullen de belegging van het beheer en onderhoud van de

koker met verticale slot nog nader overwegen. Besluitvorming hierover dient uiterlijk eind 2014 aan de Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk te worden voorgelegd.

- 10.2 De Regionale Partners zullen een gezamenlijke afkoopsom, te bepalen conform de uitgangspunten zoals gesteld in artikel 11 lid 2, aan De Staat betalen waarmee het eeuwigdurend beheer en onderhoud van de objecten genoemd in artikel 3 lid 2, worden afgekocht.
- 10.3 De Regionale Partners zullen zorgdragen voor het beheer en onderhoud van de in artikel 4 genoemde objecten voor eigen rekening en risico. De Regionale Partners dienen er zorg voor te dragen dat het beheer en onderhoud zoals omschreven in artikel 10 lid 1 zo min mogelijk wordt gehinderd. De Regionale Partners zullen de instructies van De Staat opvolgen welke verband houden met de waterveiligheid.

Artikel 11: Financiering

- 11.1 De kosten voor de aanleg van de in artikel 3 lid 2 genoemde objecten zijn door Partijen geraamd op € 17,8 miljoen inclusief btw.
- 11.2 De Regionale partners zullen een verzoek bij de Staat indienen voor een bijdrage aan de ambities Afsluitdijk ten behoeve van de Vismigratierivier, conform het Convenant Wijzigingsovereenkomst op de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk, zoals gepubliceerd in de Staatscourant van 17 oktober 2012. Om voor de bijdrage in aanmerking te komen zullen de Regionale partners tijdig en voor het overige voldoen aan de daartoe gestelde voorwaarden in de Wijzigingsovereenkomst. Daarnaast zullen de Regionale partners een verzoek bij de Staat indienen voor een bijdrage voor de Vismigratierivier als vervanging van een geplande vishevel. Deze verzoeken betreffen de volgende bedragen:
- Wijzigingsovereenkomst Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk € 8 miljoen waarvan € 6 miljoen voor fase 1 (realisatie binnen rijkscontract)
 - Budget vooralsnog gereserveerd door KRW maatregel ten westen van Kornwerderzand € 5,3 miljoen
- 11.3 De Regionale Partners zullen zich inspannen, uiterlijk bij het sluiten van de Realisatieovereenkomst genoemd in artikel 14, de financiering te garanderen van de in artikel 11 lid 1 genoemde kosten. Hierbij hebben de Regionale Partners, onder voorbehoud van goedkeuring door raden en staten, de volgende verdeling voor ogen:
Provincie Fryslân:	€ 1,5 mlj
Provincie Noord-Holland:	€ 2,0 mlj
Subsidies:	€ 3,0 mlj
Gemeente Súdwest-Fryslân:	geen bijdrage
Gemeente Hollands Kroon	geen bijdrage
Gemeente Harlingen	geen bijdrage
- Voor zover sprake zal zijn van subsidies in de zin van artikel 4:21 AWB zullen ten behoeve van de hier genoemde bedragen subsidiebeschikkingen worden genomen
- 11.4 De onder artikel 11 lid 1 geraamde kosten zijn gebaseerd op een 25% SSK raming. Deze

raming zal door Partijen uitgewerkt worden tot een 15% SSK raming. Mocht deze nadere detaillering resulteren in een verhoging van de geraamde kosten, dan zullen de Regionale Partners gezamenlijk zorgdragen voor aanvullende financiering, naar verhouding zoals deze voortvloeit uit de bedragen zoals opgenomen in artikel 11 lid 3. Indien dit mocht resulteren in een verlaging van de geraamde kosten, dan zal dit leiden tot aanpassing van toegezegde financiering, naar verhouding zoals voortvloeit uit de bijdragen zoals omschreven in artikel 11 lid 3.

- 11.5 De gezamenlijke afkoopsom beheer en onderhoud zal met de 15% SSK raming nader tussen Partijen worden vastgesteld, conform de handreiking van RWS: 'Handreiking Afkoopsommen Beheer en Onderhoud d.d. 23 januari 2014'. De Regionale Partners, dragen gezamenlijk zorg voor de financiering van deze afkoopsom, naar verhouding zoals deze voortvloeit uit de bijdragen zoals opgenomen in artikel 11 lid 3.
- 11.6 De kosten voor de in artikel 7, 8 en 9 genoemde ontwerp- en contractvoorbereidende werkzaamheden worden gedekt vanuit de in artikel 11 lid 4 genoemde 25% SSK raming. 25% van de daarin opgenomen kosten voor engineering, zijnde € 359.851,-¹ (exclusief BTW) betalen de Regionale Partners uiterlijk 4 maanden voor Start Aanbesteding aan de Staat, doch niet eerder dan 1 mei 2015. De Regionale Partners betalen deze kosten naar de verhouding zoals deze voortvloeit uit de bijdragen zoals omschreven in artikel 11 lid 3.

Artikel 12: Risico's

- 12.1 Partijen hebben gezamenlijk vastgesteld dat tot ondertekening van de Realisatie overeenkomst zoals genoemd in artikel 14 van deze overeenkomst, de volgende risico's op kunnen treden:
1. Bestuurlijke aansturing vanuit de regio is niet tijdig rond, bijvoorbeeld doordat de onderlinge samenwerking tussen de Regionale Partners nog niet is vastgelegd. Dit leidt vervolgens tot vertraging in de verdere technische uitwerking en planvoorbereiding van de Vismigratierivier.
 2. De toegezegde financiering conform artikel 11 blijkt voor de Regionale Partners niet haalbaar;
 3. Op verzoek van Regionale Partners worden wijzigingen doorgevoerd die leiden tot extra ontwerp- en contractvoorbereidende werkzaamheden, vertraging of anderszins negatieve gevolgen voor de aanbesteding van het Rijkscontract.
 4. Het PIP, de MER, ontheffing van de Flora- en Faunawet en/of een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 worden niet of niet tijdig verkregen of vastgesteld.
 5. Door conflicterende wensen op het gebied van technische eisen en vormgeving, mede in relatie tot kosten, is het ontwerp voor Vismigratierivier niet tijdig gereed.
 6. De aanbestedingsplanning van De Staat vertraagt.
- 12.2 De in artikel 12 lid 1 benoemde risico's 1, 2, 3 en 4 zijn voor rekening en risico van de

¹ In de SSK raming wordt uitgegaan van een percentage van 11% van de bouwkosten om de totale engineering- en contractmanagementkosten te bepalen. Dit is exclusief de engineeringkosten te maken door Regio ten behoeve van artikel 7 lid 1.

Regionale Partners. De daadwerkelijke kosten, tenzij onredelijk die het gevolg zijn voor De Staat in verband met verwezenlijking van deze risico's zullen – na schriftelijke opgave – worden vergoed door de provincie Fryslân.

- 12.3 Indien de in artikel 12 lid 1 benoemde risico's 2 of 3 door de Regionale Partners schriftelijk worden gemeld in een periode korter dan vier maanden voor de Start aanbesteding van het Rijkscontract, dan geldt in plaats van artikel 12 lid 2 het volgende: De provincie Fryslân of, indien toepasselijk, de Partij die de financiering niet, of niet tijdig, verstrekt, is gehouden tot:
- een vergoeding van de reeds gemaakte kosten ten behoeve van de ontwerp- en contractvoorbereidende werkzaamheden, tot een maximum van het in artikel 11 lid 6 genoemde bedrag, en daarnaast;
 - een vergoeding van de herstel- en vertragingskosten, welke als volgt worden bepaald:
 - * een aanvullend bedrag van 50% van het in artikel 11 lid 6 genoemde bedrag, en
 - * een bedrag van € 100.000,- per maand dat de Start aanbesteding daadwerkelijk wordt vertraagd, met een maximum van € 400.000,-. Als peildatum geldt de datum welke geldt op het moment van de schriftelijke melding.
- 12.4 Het in artikel 12 lid 1 benoemde risico 5 is voor rekening en risico van Partijen gezamenlijk. Ieder der Partijen (de provincie Fryslân namens de Regionale partners) draagt de eigen kosten die het gevolg zijn van dit risico.
- 12.5 Indien de in artikel 12 lid 1 sub 1 t/m 5 benoemde risico's zich voordoen kan De Staat de Vismigratierivier buiten het Rijkscontract laten.
- 12.6 Het in artikel 12 lid 1 benoemde risico 6 is voor rekening en risico van De Staat. De daadwerkelijke kosten, tenzij onredelijk die het gevolg zijn van het intreden van dit risico voor de Regionale Partners zullen – na schriftelijke opgave – worden vergoed door De Staat. Deze kosten zijn niet verschuldigd als de vertraging is veroorzaakt door verwezenlijking van risico's 1 t/m 5.

Artikel 13: Duur en tussentijdse beëindiging overeenkomst

- 13.1 Beëindiging van deze Samenwerkingsovereenkomst vindt plaats door opzegging of ontbinding.

Duur

- 13.2 Deze Samenwerkingsovereenkomst treedt in werking na ondertekening ervan door alle Partijen en eindigt als de in artikel 14 genoemde Realisatie-overeenkomst door alle Partijen getekend is, of op het moment dat de Partijen constateren dat de Realisatieovereenkomst niet tot stand komt

Opzegging

- 13.3 Elke Partij kan de Samenwerkingsovereenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden (tussentijds) opzeggen, voor wat betreft haar aandeel in de samenwerking indien als gevolg van onvoorziene omstandigheden als bedoeld in artikel

6:258 BW voortzetting van de samenwerking naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van de betreffende Partij verwacht kan worden.

Ontbinding

- 13.4 Indien een Partij tekortschiet in de nakoming van deze Samenwerkingsovereenkomst en deze Partij in verzuim verkeert, zullen Partijen eerst in overleg treden om tot een oplossing te komen.
- 13.5 Indien een van de in artikel 12 lid 1 sub 1 t/m 5 benoemde risico's intreedt, zullen Partijen eerst in overleg treden om tot een oplossing te komen
- 13.6 Indien het overleg genoemd in artikel 13.5 niet tot overeenstemming leidt binnen 3 maanden is ieder van de overige Partijen gerechtigd de Samenwerkingsovereenkomst met die Partij te ontbinden door middel van een aangetekend schrijven, tenzij de tekortkoming gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis deze ontbinding en haar rechtsgevolgen niet rechtvaardigt. De resterende Partijen zullen alsdan in overleg treden over de gevolgen van de ontbinding voor de resterende Partijen.
- 13.7 Bij ontbinding op grond van artikel 13 lid 6 blijven de door de tekortschietende Partij ingebrachte of toegezegde middelen beschikbaar voor de uitvoering van de Samenwerkingsovereenkomst, indien deze door één of meerdere Partijen wordt voortgezet.
- 13.8 Indien deze Samenwerkingsovereenkomst niet of niet verder uitgevoerd kan of mag worden op grond van een rechterlijke uitspraak of een beschikking van de Europese Commissie treden partijen in overleg om te bezien of deze Samenwerkingsovereenkomst zodanig aangepast kan worden dat aan de uitspraak of beschikking tegemoet kan worden gekomen. Indien Partijen hierover geen overeenstemming bereiken binnen 3 maanden, is iedere Partij gerechtigd de Samenwerkingsovereenkomst te ontbinden door middel van een aangetekend schrijven.

Artikel 14: Realisatie-overeenkomst

- 14.1 Partijen zullen de afspraken in deze Samenwerkingsovereenkomst nader uitwerken in een nog te sluiten Realisatieovereenkomst. In deze Realisatieovereenkomst zullen Partijen ten minste de volgende onderwerpen vastleggen:
1. Functioneel gespecificeerde eisenset met bijbehorend referentie-ontwerp op definitief ontwerp niveau voor de objecten zoals genoemd in artikel 3 lid 2, inclusief eisen voor beheer en onderhoud.
 2. De wijze waarop Partijen omgaan met een mogelijk voordeliger inschrijving op het Rijkscontract dan tussen partijen geraamd, op de objecten omschreven in artikel 3 lid 2.
 3. De definitieve toezegging en moment van betaling van de in artikel 11 omschreven financiering door de Regionale Partners.
 4. Afspraken rondom het raakvlak van de werkzaamheden gedurende realisatie en onderhoud van de aannemer/beheerder van het Regionale Partners en de opdrachtnemer van het Rijkscontract.

5. Rollen, taken en verantwoordelijkheden van Partijen gedurende de aanbesteding, realisatie- en beheerfase van het Rijkscontract.
 6. Exitregeling gedurende de aanbesteding, realisatie- en beheerfase van het Rijkscontract.
 7. Datum waarop de objecten zoals genoemd in artikel 3 uiterlijk beschikbaar dienen te zijn. Daarbij houden Partijen vooralsnog de Voltooiingsdatum van het Rijkscontract aan (2021).
 8. Mogelijke afspraken rondom hergebruik van materialen.
 9. De beheerder van de in artikel 4 benoemde objecten, zoals aangewezen door de Regionale Partners.
- 14.2 Partijen zullen gezamenlijk capaciteit beschikbaar stellen om de Realisatie-overeenkomst voor Start aanbesteding van het Rijkscontract gesloten te hebben, waarvan ieder der Partijen de eigen kosten zal dragen.

Artikel 15: Wijzigingen Samenwerkingsovereenkomst

- 15.1 Elke partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze Samenwerkingsovereenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
- 15.2 Partijen treden in overleg binnen 1 maand nadat een partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
- 15.3 De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlage aan deze Samenwerkingsovereenkomst gehecht.
- 15.4 De zakelijke inhoud van de wijziging wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 16: Publicatie

- 16.1 Binnen 2 maanden na ondertekening/inwerkingtreding van deze Samenwerkingsovereenkomst wordt de zakelijke inhoud daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
- 16.2 In de Staatscourant wordt tevens medegedeeld dat deze Samenwerkingsovereenkomst wordt gepubliceerd op www.deafsluitdijk.nl

Aldus overeengekomen en in ...voud opgemaakt en ondertekend te
op.....2014 :

De Staat der Nederlanden en de Minister van Infrastructuur en Milieu
Namens deze: directeur-generaal Rijkswaterstaat, dhr. Mr. Ing. J.H. Dronkers

De Provincie Fryslân en de Gedeputeerde Staten van Fryslân
Namens deze: gedeputeerde C. Schokker-Strampel

De Provincie Noord-Holland en de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Namens deze: gedeputeerde J. Geldhof

De gemeente Súdwest-Fryslân en Burgemeester en Wethouders van Súdwest-Fryslân
Namens deze: wethouder M. Offinga,

De gemeente Hollands Kroon en Burgemeester en Wethouders van Hollands Kroon,
Namens deze: wethouder Th. J. Meskers

De gemeente Harlingen en Burgemeester en Wethouders van Harlingen
Namens deze: wethouder M. le Roy

Bijlage 1 Begripsomschrijvingen

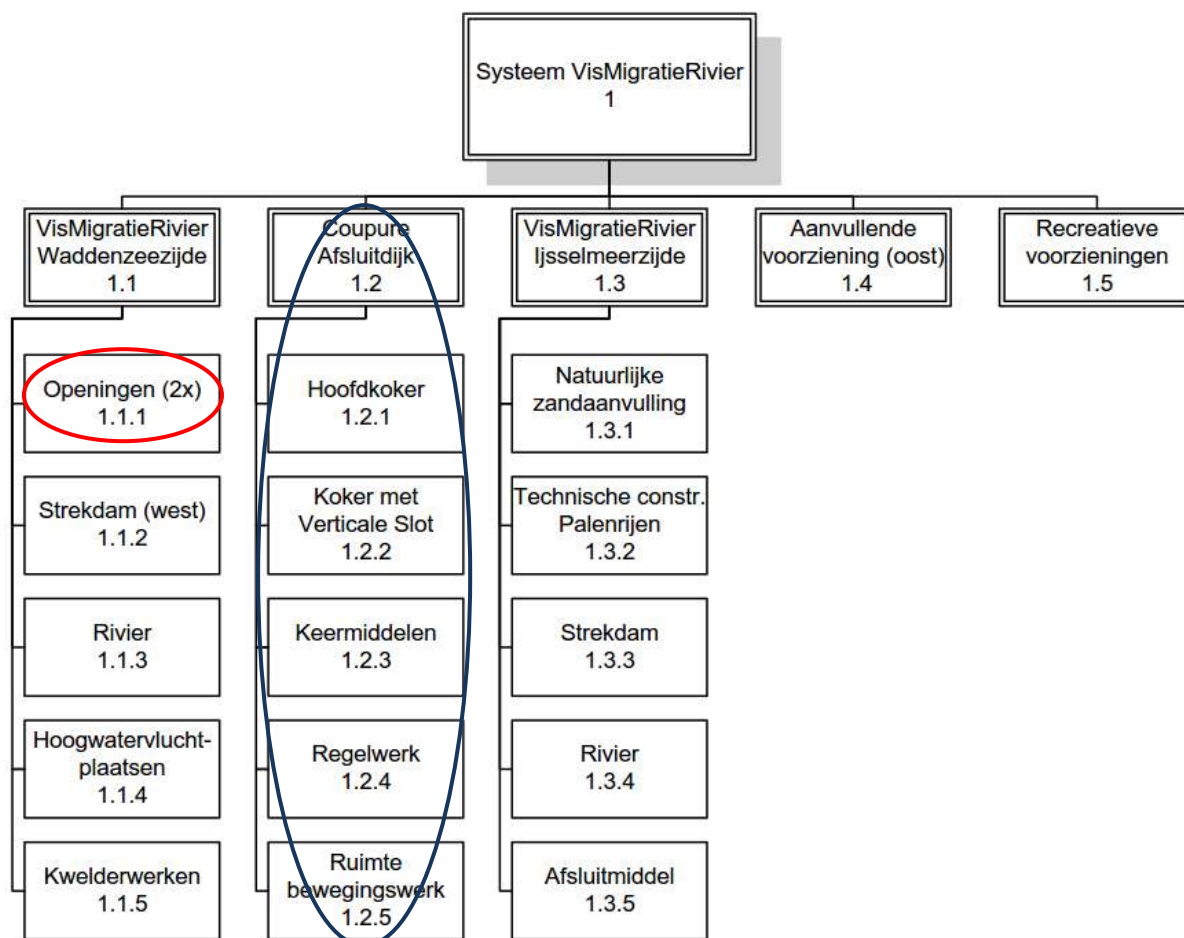
Voltooiingsdatum van het Rijkscontract:	datum waarop het voltooiingscertificaat wordt afgegeven. Dit certificaat wordt afgegeven als het object functioneel aan alle eisen voldoet zoals gesteld in het Rijkscontract.
Bestuursovereenkomst:	de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk d.d. 23 december 2011, inclusief bijlagen.
Bijlagen:	de bijlagen zoals opgenomen in de respectievelijke samenwerkingsovereenkomsten en daarvan deel uitmakend.
Esthetisch programma van eisen:	Eisen ten aanzien van vormgeving en beeldkwaliteit, welke opgenomen worden in bijlage 9 Programma van eisen in het Rijkscontract.
Financial Close van het Rijkscontract:	De datum waarop de opschortende voorwaarden van de financieringsovereenkomsten zijn vervuld of vervallen. Een en ander zoals opgenomen in het Rijkscontract.
Masterplan beeldkwaliteit:	Een plan waarin eisen en aanbevelingen zijn opgenomen om de kwaliteit van het aanzicht van het gebied waarop het rijksinpassingsplan betrekking heeft, te waarborgen.
Monument:	Het vastgoedobject met daarin gelegen het restaurant en een soevenierswinkel, gelegen op de Afsluitdijk.
Realisatie:	start van de uitvoeringswerkzaamheden.
Realisatiefase:	de fase na de planuitwerkingsfase waarin de projectbeslissing ten uitvoer wordt gebracht door de markt die het project buiten realiseert.
Regionale Partners:	de provincie Fryslân, de provincie Noord-Holland, de gemeente Súdwest-Fryslân, de gemeente Hollands Kroon en de gemeente Harlingen.
Realisatieovereenkomst:	de nog te realiseren nadere uitwerking van de respectievelijke samenwerkingsovereenkomst in een realisatieovereenkomst.
Rijkswaterstaat:	uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu die in opdracht van de minister en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu het

ationale netwerk van wegen en vaarwegen beheert en ontwikkelt.

Rijkscontract:	het aan te besteden Design Build Finance Maintain (DBFM) contract om de Afsluitdijk weer aan de eisen voor waterveiligheid te laten voldoen en de waterafvoercapaciteit te vergroten, waarin naast ontwerp en realisatie ook financiering en onderhoud voor circa 25 jaar worden belegd, hierna te noemen.
Start aanbesteding:	het moment van publicatie van de aankondiging van de aanbesteding.
Samenwerkingsovereenkomst Energie:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de optimalisatie van de Afsluitdijk als energiedijk, d.d.
Samenwerkingsovereenkomst Fietspad Fryslân:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de realisatie van een fietspad op het buitentalud van de Afsluitdijk aan de zijde van de Waddenzee, d.d.
Samenwerkingsovereenkomst Noord-Hollands deel Afsluitdijk:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de realisatie van enkele projecten op het Noord-Hollands deel van de Afsluitdijk aan de zijde van de Waddenzee, d.d.
Samenwerkingsovereenkomst Vismigratierivier:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de realisatie van een vismigratierivier, dd
De Staat:	de Minister van Infrastructuur en Milieu.
Structuurvisie Toekomst Afsluitdijk:	een structuurvisie conform artikel 2.3 Wet ruimtelijke ordening, waarin ten behoeve van een goede nationale ruimtelijke ordening de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van de Afsluitdijk zijn vervat. De concept voorkeursbeslissing maakt onderdeel uit van de Structuurvisie Toekomst Afsluitdijk.
Vismigratierivier:	een bijzondere passage voor vissen door de Afsluitdijk

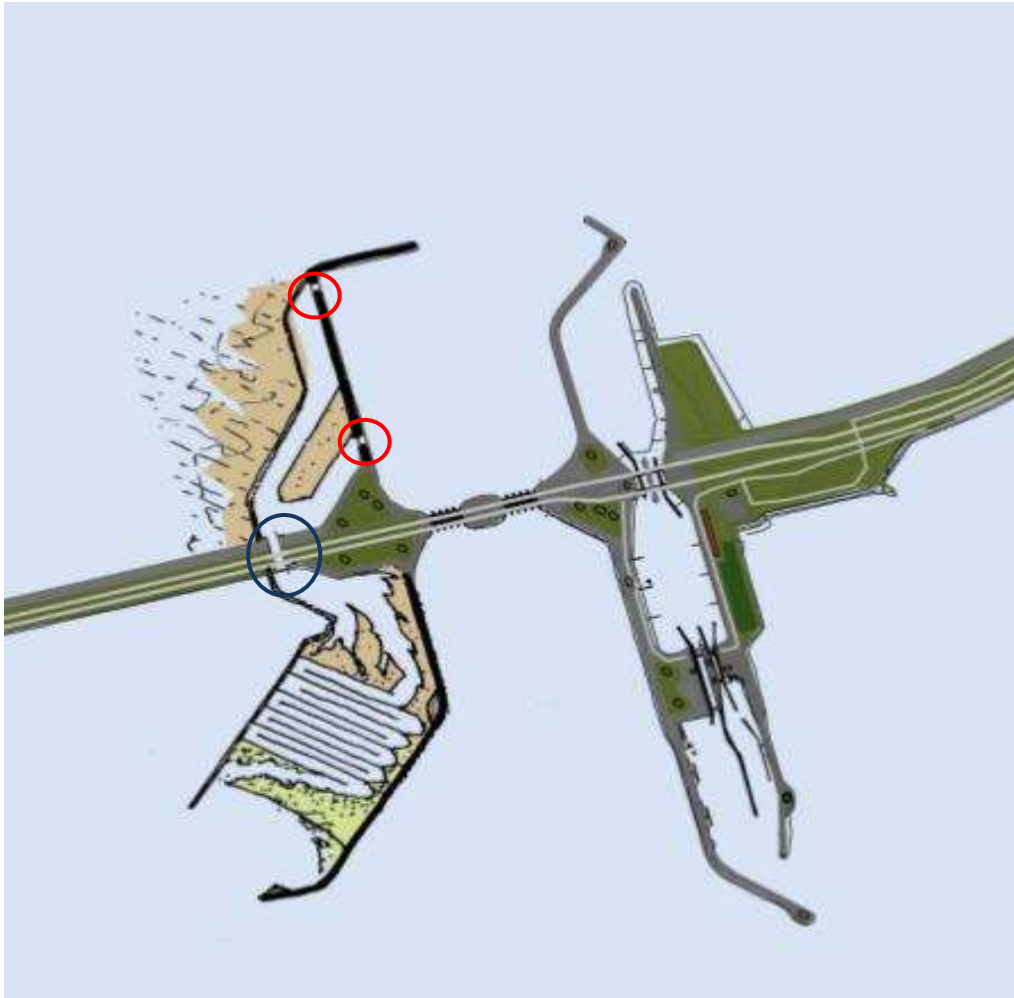
Bijlage 2: Toelichting realisatie objecten binnen Rijkscontract

1. Objectenboom Vismigratierivier:

De met rood en blauw omcirkelde objecten zullen conform artikel 3 opgenomen worden in het Rijkscontract. In figuur 2 is de ligging van deze objecten aangeduid met overeenkomstig gekleurde cirkels.

2. Voorkeursvariant Vismigratierivier

3. Illustratie coupure

